

tribuna | NARCÍS OLIVERES I TERRADES. Doctor en dret

L'etern recomençar

Si la democràcia és el millor sistema, la insatisfacció o les insatisfaccions, pel seu funcionament, signifiquen un problema que no es pot obviar i que s'ha d'intentar resoldre tantes vegades com calgui. És l'etern recomençar

Vaig acabar el meu darrer article a El Punt fent una citació del sempre enyorat Josep Pallach: «Malgrat tot, no et descoratgis mai, i que res no et descoratgi. L'home es fa en un etern recomençar. És el mite de Sísif, si vols. Però és la seva gran dignitat». La recomanació de Pallach era una recomanació política, referida a l'acció democràtica. Hem d'entendre que la democràcia està predestinada a un perpetu recomençament, sotmesa a processos cíclics propis, en definitiva, a tots els sistemes polítics? Un altre empordanès, contemporani de Pallach, de qui va ser professor de matemàtiques i química entre 1933 i 1936 a l'institut de Figueres, Alexandre Deulofeu, va desenvolupar una teoria dels cicles, referida a les cultures, que Francesc Pujols anomenà «matemàtica de la història», segons la qual les cultures que han existit (i les que han d'existir) responen a uns processos biològics perfectes. Les cultures neixen, creixen, arriben a la maduresa, decauen i moren. Aquesta extinció no és pas el resultat d'una causa externa, sinó d'un moviment específic inherent a tot fenomen polític. Les teories cíclics, tot i generar una certa forma de fatalisme, contribueixen a plantejar la qüestió de l'evolució quasi cíclica de la democràcia moderna occidental. Considera Deulofeu que el règim democràtic porta en el seu si el germen de la seva pròpia destrucció. En el cicle evolutiu de la democràcia occidental s'ha de tenir molt present, però, una matisació important de Raymond Aron, el qual observa que els sistemes despòtics es desgasten i que les democràcies es corrompen.

La noció de democràcia imbrica les de participació, sobirania, representació, poble, nació i totes elles incideixen en les de legitimitat del poder polític, en tant que la democràcia caracteritza una forma

L'autor analitza l'abstencionisme de la ciutadania. A la foto, un grup de persones preparant les urnes per a una consulta.

de govern que titlla d'il·legitimitat totes les altres. Tots els ciutadans de les diferents democràcies diuen que és el millor sistema, però consideren que en el seu país no funciona satisfactoriament. Es constaten certs símptomes: l'abstenció, la despolitització, la davallada dels partits i altres que denoten una erosió de la confiança en els representants, que constitueix un dels grans problemes del nostre temps. Signifiquen aquests símptomes una crisi de la democràcia? Jo no ho crec. Els ciutadans no han esdevingut passius. Són capaços de manifestar-se massivament als carrers, d'exercir pressió. La democràcia està consolidada. I la seva consolidació és la base del recomençar que predicava Pallach. Si la democràcia és el millor sistema, la insatisfacció o les insatisfaccions, pel seu funcionament, signifiquen un problema que no es pot obviar i que s'ha d'intentar resoldre tantes vegades com calgui. És l'etern recomençar. L'abstenció, la despolitització, la davallada dels partits, l'oblit dels valors és conseqüència de la manera de fer política, una manera que podria ser el germen de la seva pròpia destrucció.

No es pot, però, recomençar res comentant els mateixos errors que van provocar la reculada de la bola de Sísif (per mantenir-nos en l'exemple invocat per Pallach). I per no cometre'ls s'ha de tenir el coratge de denunciar-los. La meua afició a la política comparada i l'ajuda d'internet m'han portat a descobrir l'expressió «llengua de fusta», que és l'art de no dir res, la manera d'emprar paraules pretensioses que, la majoria de les vegades, ningú no comprèn, ni per elles mateixes ni per la seva oportunitat. No solament no expressa la realitat, sinó que impedeix expressar-la, és l'instrument de l'abominable «políticament correcte». Si la democràcia troba la seva base en el lloc que es dona a l'argumentació, en la capacitat de convèncer les persones, tant individualment com col·lectivament, la «llengua de fusta» és un element negatiu. L'expresident Pujol afirmava que la ideologia dominant que impera a Catalunya i que es tradueix en «allò políticament correcte» és «caduca» i demanava un esforç de renovació sobre els drets col·lectius.

Fa escassos dies es feien molts comentaris en què es constata un increment

de les aspiracions independentistes a Catalunya. Ara es considera que el catalanisme, el nacionalisme i el sobiranisme polític estan passant potser els pitjors moments des de la transició i s'afirma que la causa és una manca de projecte polític. L'expresident creu que Catalunya viu un moment de gran incertesa i que en aquest context s'ha de dur a terme una profunda i enèrgica rectificació, i no només política. S'apropen els congressos de dos partits nacionalistes catalans. Si les seves militàncies respectives plantejaven una acció independentista, els dirigents l'hauran d'adoptar sense eufemismes, sense «llengua de fusta» i actuar en conseqüència. Qui vulgui ser ministre a Madrid, que ho intenti, però no pas representant una opció sobiranista. I qui vulgui sostenir al govern de la Generalitat una força política espanyolista, que no es manifesti independentista. Deia Mendès-France que un polític pot relaxar-se, infravalorar les relacions i els diàlegs entre ell i els que representa, pot ser que segueixi sent diputat o ministre, però, sigui quina sigui l'amplària de la seva tasca i de les seves responsabilitats, no podrà mai fer res, si no aplega darrere seu la immensa voluntat, la immensa adhesió i la confiança del país.

Alexandre Deulofeu, l'any 1951, quan Alemanya es trobava totalment vençuda, afirmava que es convertiria en deu anys en la primera potència europea. També va pronosticar que l'imperi soviètic aniria cap a la desintegració, fet que tindria lloc al voltant de l'any 2000. Al capítol final del volum VIII («La segona onada imperial a Europa») de la *Matemàtica de la història*, anunciava la desaparició del poder centralitzat espanyol al voltant de l'any 2029. Si també té raó, ja hi haurem arribat. Ja no haurem de recomençar. Haurem aconseguit el retorn a la llibertat i els pobles ibèrics es podran sentir agermanats, entre ells i amb els europeus.

de set en set | JOAN VENTURA

Memòria i dignitat

Jordi Pujol s'ha afegit a la llista de personatges il·lustres que demanen perdó per fets del passat amb els quals directament no han tingut res a veure. Com a gest simbòlic pot estar molt bé, però en la pràctica no deixa de ser una acció de cara la galeria, una simulació. No estic d'acord amb l'expresident de la Generalitat quan diu que el govern ha de demanar perdó per les morts ocorregudes a Catalunya durant la Guerra Civil i per haver perdut el control del carrer. Home, no fotem! no cal tornar a explicar el daltabaix que va representar per a l'ordre legalment establert la rebel·lió militar contra el govern de la República. A Catalunya ja hem fet prou actes de contrició al llarg d'aquests setanta anys, i els nostres historiadors

han documentat abastament les víctimes de la guerra d'un bàndol i de altre, i s'han denunciat en multitud de llibres els tropsells i assassinats de les milícies descontrolades en els primers mesos de la guerra. Però darrere les paraules de Pujol hi ha la campanya de CiU contra la llei del Memorial Democràtic, una posició que no puc compartir de cap de les maneres, perquè crec que el franquisme es va morir el 1975, que més que una transició convenia una ruptura i que al cap de setanta anys d'acabada la Guerra Civil ja era hora d'haver elaborat una llei de fosses per intentar recuperar la memòria de milers de desapareguts en aquells dramàtics dies. És una pàgina de la història que hem de tancar amb dignitat i amb respecte per a totes les víctimes.

la galeria | VÍCTOR BATALLÉ

Cap

En aquest cas el títol fa referència al cap del barcelonisme que, a voltes, podria passar per cap del catalanisme, ja que el Barça, a més de ser un club, una agència immobiliària, una mutualitat de metges pocs i malvinguts i un economat... el Barça és una promesa política en el seu cap visible. Diumenge passat i aprofitant la diversitat de l'audiència (tancament de la 31a edició de la trobada de penyes, va dir frases com: «Ens hem de deixar de collonades i estar per allò que és realment important.» No em preguntin a quines collonades es refereix. No ho sé. El que vull fer notar és la forma d'aquest cap. El cap és de turc, adverteixo. Sorpresa per part meua? No gaire. Les collonades també poden ser turques, però

el cap de turc m'agrada; perquè em recorda Ussama Ben Laden o, més ben dit, el seu fill que volia tenir un equip de futbol. Perquè potser aquells embaixadors als quals fa referència són els Bens Ladens que, amagats a les muntanyes de la Conreria, *terroritzen* els jugadors i no deixen que despleguin el seu joc «modèlic i que tothom vol imitar». Parlar d'embaixadors i de gent de mal viure que volen la destrucció del Barça, és despistar amb ciència política. Mentrestant, el cap, el vertader, prepara la pota per clavar unes quantes guitzes als culs ben engruixats de jugadors que «no senten els colors», així s'assegura la reelecció. Ja que amb tot l'enrenou de culs ferits i poltrones abandonades, el cap manté la posició de cap.